

værdien er sat op til 8,000 Kr., eller i visse Tilfælde endnu mere — paa dette Punkt er der af Folketinget indført en Ændring —, har jeg imidlertid ogsaa foreslaaet, at Renten til Statskassen af Laanene skulde forhøjes fra de nuværende 3 pCt. til 4 pCt. Om denne Forhøjelse har Landbokommissionen udtalt, at man fandt det rimeligt, at Renten for Fremtiden blev 4 pCt.

I § 26 blev der indført den Ændring, at Loven kun skulde gælde 3 Aar, medens den nuværende Lov gjaldt 5 Aar. Naar jeg valgte 3 Aar, var det dels, fordi man fra Organisationernes Side ønskede det, ikke mindst af Hensyn til, at vi har en Landbokommission siddende, som har hele dette Spørgsmaal under Overvejelse, men ogsaa, fordi man i 1916 faar hele det store Skattespørgsmaal til Behandling her i Rigsdagen.

Under Behandlingen i Folketinget er Lovforslaget imidlertid undergaaet enkelte Forandringer, de fleste dog af redaktionel Karakter, nærmest indførte for at tydeliggøre Loven. Af de væsentligere Ændringer, der er vedtagne i Folketinget, gik en af de første ud paa, at man letter Adgangen for Byarbejdere til at komme ind under Loven. En anden Realitetsændring blev foretaget i § 7, hvor, som jeg omtalte før, Laaneværdien ikke var absolut begrænset, men det kun var fastsat, at Karakteren af et Husmandsbrug skulde bevares. Det har Folketinget rettet til, at i Almindelighed sætter man 8,000 Kr. som Laaneværdiens Grænse, men hvor Jordpriserne er særlig høje, kan man gaa op til 10,000 Kr. I § 9 har Folketinget indført den Ændring, at andet Stykke skal udgaa. Dette andet Stykke gik ud paa, at Laanesummen i intet Tilfælde kunde overstige den Værdi, som Jord og Bygninger havde. Det fastsættes jo i Loven, at naar et Husmandsbrug bliver oprettet og er færdigt, saa kommer Kommissionen og bedømmer det, og naar det da er ansat til en Værdi, der er indenfor Lovens Rammer, skulde vedkommende kunne faa $\frac{9}{10}$ deraf som Laan af Statskassen, men i Øjeblikket er der yderligere sat den Grænse i den gældende Lov — og saaledes var det ogsaa foreslaaet i den nye —, at de $\frac{9}{10}$ ikke maatte overstige det, som Jord og Bygninger havde kostet. Det Stykke er imidlertid udstemt af Folketinget, og det har jeg gerne tiltraadt, fordi jeg ikke tror, at Forandringen vil have nogen særlig Betydning. Jeg ved ikke af, at det

Tilfælde nogen Sinde er indtruffet, saa længe den nuværende Lov har været gældende. Først i 1904 blev dette andet Stykke sat ind i § 9, men jeg ved ikke, at denne Bestemmelse nogen Sinde er kommet til Anvendelse. Naar jeg har kunnet tiltræde den Ændring, at dette Stykke skulde udgaa, saa er det ogsaa, fordi Forholdet, efter mit Skøn stiller sig saaledes, at det er af største Betydning, at de Mænd og Kvinder, der opretter disse Husmandsbrug, virkelig bliver sat i Stand til at faa begyndt og virkelig faar $\frac{9}{10}$ af det Laan, som hele Bruget staar dem i med Bygninger, Besætning, Inventar og Jord.

I § 13 har Folketinget ogsaa foretaget en Ændring. Den angaar Tillægslaanene, og ifølge den Ændring, der er foretaget i Folketinget, vil Tillægslaan fremtidig ogsaa kunne faas, uden at man, som det er Tilfældet efter den nuværende Lov, skal have købt nyt Jordareal eller have gjort visse Grundforbedringer. For Fremtiden skal man kunne faa Tillægslaan til Opførelse af Bygninger, blot hele Jordlodden er sat i en saadan Kulturtilstand, at det er nødvendigt for Driftens Udvidelse, at Bygningerne ogsaa bliver udvidet.

Ændringen til § 8, som Folketinget har foretaget, gaar ud paa, at Værdien af den Jordlod, som en Ansøger skal kunne have i Forvejen, naar han skal kunne komme i Betragtning i Henhold til denne Lov, ikke maa overstige 1,200 Kr. Det er en Praksis, som har været fulgt i den Tid, jeg har været Minister, og jeg har derfor gerne tiltraadt den Ændring. I 3die Stykke i § 9 er indført den Ændring, at man har sat „Laaneværdien“ i Stedet for „Statslaanet“. Det vil være en Forbedring for de Andragere, som har købt Jord, hvorpaa der hviler Bygafgift og lignende Afgifter, og jeg synes, at det er rimeligt, at man i Stedet for Statslaanet tager Laaneværdien. I visse Tilfælde vil det kun dreje sig om 100 Kr., somme Tider om lidt mere og somme Tider om lidt mindre.

I § 11 har Folketinget foreslaaet at indføre den Ændring, at naar Beløbene, som Staten maa udlåne dertil, skal fordeles, saa skal man først tage $\frac{1}{4}$ af hele Beløbet og fordele det ligeligt mellem alle Landets Amtsråds kredse, og Resten fordeles derpaa mellem dem i Forhold til de indkomne Laanebegæringer. Som Loven er i Øjeblikket, kan det samme Forhold udmærket godt indføres, og hvis der havde været Brug derfor, vilde det vistnok